

ЧРЕЗ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
ЗЕМЕДЕЛИЕ, ХРАНИ И ГОРИ

Предложение за изменение и допълнение на
законопроект за ЗИД на Закона за
ветеринарномедицинската дейност, със сигнатура
47-254-01-52

Уважаеми г-н Председател,

Обръщаме се към Вас на осн. чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание с настоящото предложение за допълнение на законопроект за изменение и допълнение (ЗИД) на **Закона за ветеринарномедицинската дейност**, регистриран със сигнатура **47-254-01-52**, внесен от **Пламен Абровски и Росен Костурков**.

Моля, предложението да се разпреди до съответните комисии за разглеждане по съответния ред на ПОДНС.

§ 1. В чл. 139, ал. 1 се извършват следните изменения и допълнения:

1. В т. 7 думите „с изключение на животни, отглеждани за добив на кожи“ се заличават.

2. Създава се т. 14а:

„14а. отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи;“

§ 2. Член 420а се изменя така:

1. В ал. 1 се създава ново изречение второ: „Който наруши забрана по чл. 139, ал. 1, т. 14а се наказва с глоба от 900 до 1500 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 1500 до 3000 лв.“

2. Алинея 2 се изменя така:

(2) Когато нарушението по чл. 139, ал. 1, т. 1, 1а, 3-5 и 15 е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 5000 лв. Когато нарушението по чл. 139, ал. 1, т. 14а е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 9000 лв., а при повторно нарушение - от 6000 до 15000 лв.

§ 3. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 126:

„126. „Ценни кожи“ са кожи от животни, които се отглеждат и/или развъждат с цел производство на кожи с козина и които не се използват за консумация от човека.“

МОТИВИ:

Съгласно чл. 10 от Закона за нормативните актове обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен. Нормотворчеството изисква пълнота, всеобхватност и изчерпателност при уреждане на обществените отношения в определена област. Това от своя страна осигурява на гражданите, спрямо които се прилага, достъпност, прозрачност и яснота на правната регламентация.

Практиката на Конституционния съд категорично подчертава възможността да се внасят промени в законопроектите между двете гласувания в Народното събрание. Така в мотивите на Решение № 14 от 2001 г. по к. д. № 7 от 2001 г. съдът е приел, че „Конституцията не ограничава възможностите на законодателя да допълва или изменя проектите за закони между двете гласувания“, както и че „съвсем естествено и конституционносъобразно е внесените законопроекти да бъдат изменяни и допълвани в процеса на тяхното обсъждане“. От тази гледна точка изискването за две гласувания на законопроектите, провеждани на отделни заседания, е тясно свързано със създаването на гаранции за упражняване правото на народните представители да правят предложения за промени в първоначалните текстове на законопроектите.

В мотивите на Решение № 1 от 31.03.2011 г. на КС на РБ по к. д. № 22/2010 г. съдът е приел, че второто гласуване на законопроект не би имало съществен смисъл, ако се ограничи възможността народни представители да правят предложения по установените в законодателството и парламентарната практика правила. Да се лиши от подобна възможност би означавало да се ограничат правомощията на народния представител, който не е внесъл законопроект, единствено до гласуване на законопроектите. Съдът приема, че § 83 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г., с който се променя чл. 17 от Закона за филмовата индустрия е в синхрон с разпоредбата на чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

В този смисъл са и Решение № 14 от 2001 г. по к.д. № 7 от 2001 г.; Решение № 4 от 2002 г. по к.д. № 14 от 2002 г.; Решение № 7 от 2005 г. по к.д. № 1 от 2005 г.; Решение № 5 от 2009 г. по к.д. № 6 от 2009 г.; Решение № 8 от 2010 г. по к.д. № 2 от 2010 г. и др.

Причини, които налагат приемането на предложенията

Четири законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност, предвиждащи нормативна забрана за отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи в Република България са депозираны до момента в НС на РБ и не са разгледани поради краткия живот на НС. Във всички тях научно се обосновават идентифицираните рискове за живота, здравето и благосъстоянието на хора и животни, за биоразнообразието и неблагоприятното въздействие върху околната среда, както и обществената подкрепа за такава забрана.

I. Приемането на предложените промени между първо и второ гласуване на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност, със сигнатура 47-254-01-52 е значима законодателна мярка за постигането на съществени обществени интереси и ще допринесе за ефективността на нормотворческия процес.

В периода от 15.10.-15.11.2021г., в изпълнение на изискванията за оценка на въздействието, министерство на земеделието организира обществена консултация по концепцията за забрана за отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи в Република България.

В резултат на проведената обществена консултация в министерство на земеделието са получени 137 попълнени въпросници: 57 от общински администрации от състава на Националното сдружение на общините в РБ, 33 от граждани, 16 от представители на научната общност, 14 от представители от различни сектори в животновъдството, 12 от НПО и 5 от членове на Българския ветеринарен съюз.

Анализът на получените отговори показва, че 61% от анкетираните са за въвеждане на забрана за отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи в Република България, 9% са отговорили, че не смятат за необходимо, 7% отговарят, че не могат да преценят, 1% са посочили отговор „друго“, а 22% не са отговорили на този въпрос.

Министерство на земеделието подготвя ЗИД на ЗВД, съдържащ забрана за отглеждане на животни за добив на кожи (становище на министъра на земеделието 0201-209/29.06.2022г. относно Законопроект за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност, със сигнатура 47-254-01-61, дата на постъпване 02/06/2022г.).

II. Предвид нарастващото разпространение на SARS-CoV-2, както и на съществения риск от разпространение на други зооозни болести с висок пандемичен потенциал, породен от отглеждането на животни във ферми за кожи, застрашаващи общественото здраве в национален и световен мащаб, е налице необходимост от въвеждането на неотложни национални законодателни мерки, регламентиращи въвеждането на нормативна забрана за отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи в Република България.

Рискът от разпространението на зооозни болести с висок пандемичен потенциал, вкл. SARS-CoV-2, породен от отглеждането на животни във ферми за кожи, е научно доказан.

Още през 2017 г. в Научно становище на Центъра за оценка на риска по хранителната верига, който съгласно Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига, е оторизиран да извършва научна оценка на риска по отношение на здравето на хората, свързано със зооозите, патогенните агенти, причиняващи болести по животните, зооозните причинители и др., се посочва, че: научната литература изобилства от съобщения, които показват широката палитра от заразни, инвазивни и зооозни заболявания на вида Американска норка и много голямото им здравно значение както за здравеопазването на вида и другите диви или продуктивни животни, така и при риска за общественото здраве. Някои по-често срещани заболявания при норките са: Туберкулоза, Антракс, Гана, Бутолизъм, Инфлуенца, Нюкясълска болест, Болест на Ауески, TSEs и др.

Специалната група на Световната организация за здравеопазване на животните (OIE - междуправителствената организация с 180 държави-членки, отговорна за контрола на епизоотичните заболявания и предотвратяване на разпространението им) заключи, че суровите кожи от норки не могат да се считат за безопасна стока за международна търговия.

Рисковете, свързани с отглеждането на животни за кожи, са поставени за разглеждане на срещата на върха на Г-20 с писмо от 19.10.2021 г. на Fur Free Alliance - международна коалиция, включваща повече от 50 организации за защита на животните, базирани в повече от 35 държави по света. Поради твърде големия риск за общественото здраве от продължаващото съществуване на фермите за норки, тяхното развъждане е преустановено от компетентните органи в няколко страни от ЕС: Дания, Нидерландия, Франция, Унгария, Швеция и Италия. Във Фландрия (единственият регион в Белгия с ферми за норки) фермери на норки доброволно прекратиха производството си до края на 2021 г. Отделно от това, през последните две десетилетия вече над 20 европейски държави предприеха действия за ограничаване на отглеждането на животни за кожа, тъй като то се счита вече за жестоко, остаряло и ненужно.

Опитът от разпространението на SARS-CoV-2 във фермите за ценни кожи показва следното:

SARS-Cov-2 е засегнал 447 + ферми за кожи от норки, от които: 290 ферми за норки в Дания, 69 в Нидерландия, 14 в Швеция, 25 в Гърция, 18 в Испания, 2 в Италия, 1 в Франция, 4 в Литва, 3 в Полша и 1 в Латвия. SARS-CoV-2 е открит и в 17 ферми за кожи в американските щати Юта, Уисконсин, Мичиган и Орегон и в 3 в Британска Колумбия, Канада.

Регистрирани са пътища на предаване от човек на норка, от норка на норка, а също и от норка на човек, като в Нидерландия, Дания, Полша и потенциално в Съединените щати се съобщава за преминаване на вируса върху хора.

Пълното секвениране на вирусния геном показва, че инфекцията при норките води до нови опасни мутации на Спайк протеина (Spike protein) или "шипчестия" протеин, като вирусът на SARS-CoV-2, открит при норките, не е идентичен с този, открит при несвързани пациенти с инфекция от SARS-CoV-2.

Тези факти недвусмислено се установяват в доклада на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) от месец ноември 2020 г. ECDC заключава, че „продължаващото предаване на SARS-CoV-2 във фермите за норки може да доведе до други обезпокоителни варианти“.

Оценката на риска на тристранката на Global Early Warning System (GLEWS) обяви отглеждането на кожи за високорисково в Европа и в трите оценени области:

- риск от въвеждане и разпространение на SARS-CoV-2 в рамките на фермите за кожи;
- риск от пренасянето на SARS-CoV-2 от фермите за кожи към хората;
- риск от предаването на SARS-CoV-2 от фермите за кожи на чувствителни популации от диви животни.

Възникналите огнища във фермите за кожи не бяха овладени, въпреки въведените задължителни и строги мерки за биосигурност и са наложи умъртвяването на около 20 мил. норки.

С приемането на предложенията ще се ликвидират възможностите за създаване на огнища от други зоонози и инфекциозни заболявания, опасни за хората и за животните, произлизащи от интензивното отглеждане на животни за кожи.

III. Ще се гарантира изпълнението от страна на държавата на задължението да гарантира живота на личността и да закриля здравето на гражданите. Приемането на предложените промени отговаря на нуждите, залегнали в конституционните разпоредби относно правата на гражданите, свързани с опазване на тяхното здраве и живот.

Задължението на държавата да гарантира живота и здравето на хората изисква и ще продължи да изисква сериозен финансов, административен, човешки и научен ресурс. Този ресурс следва да осигури превенция на съществуващите здравни и екологични рискове, както и последващи мерки за преодоляване на последиците от тези рискове.

Ползите по отношение на общественото здраве са безспорни. Приемането ще:

1. намали административната и финансова тежест по осигуряване на държавния здравен контрол, както и необходимостта от поддържане на подходяща готовност на сектори с решаващо значение за откриване, оценка, оповестяване и реагиране при извънредни ситуации, свързани със зоонозни инфекции при норките, които могат да прераснат в сериозна трансгранична заплаха за здравето, застрашаваща общественото здраве на равнището на Съюза;

2. ликвидира възможностите за създаване на огнища от зоонози и инфекциозни заболявания, опасни за хората и за животните, а оттам и необходимостта от осигуряването на сериозен финансов, административен, човешки и научен ресурс, необходим за преодоляване на последиците от тях;

3. способства за предотвратяването на нова здравна криза със следните измерения, на които станахме свидетели:

- нарушаване на изискването за справедливост, разбрана като равнопоставеност – чл. 52, ал. 1 от Конституцията обявява, че гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ.

- препятстване на свободния достъп до медицинска помощ и на принципите на своевременност, достатъчност и качество при нейното оказване. Правата на гражданите на достъпна медицинска помощ е основно конституционно право и е неотменимо съгласно разпоредбата на чл. 57, ал. 1 от Конституцията. Понятието „достъпна“ по смисъла на чл. 52, ал. 1 от Конституцията означава възможност за медицинско лечение на всички граждани в случай на заболяване и равни условия и еднакви възможности за ползване на лечението.” (Решение № 8 от 04.07.2012 г. на КС на РБ по к. д. № 16 / 2011 г.)

- недостиг на медицински специалисти, необходимост от специализирана апаратура, оборудване и подготвена за съответната здравна криза „мрежа“ от лечебни заведения;

- разходване на сериозни финансови средства, при лимитиран финансов ресурс за здраве.

IV. Промените ще отразят общественото мнение на по-голямата част от българската и световната общественост и добрите практики на болшинството страни в ЕС. Към момента вече 21 европейски държави са наложили пълни забрани или изисквания за премахване на ферми за добив на ценни кожи на териториите си, а почти всички страни в ЕС предприемат мерки за намаляване или постепенно прекратяване на тази дейност.

Значителна част от световната модна индустрия се отказва да ползва ценни кожи и интересът към кожите също намалява, особено сред по-младото население. Списъкът на модни брандове вече наброява над 1570.

В България, през март 2018 г. бе създадена Гражданска инициатива за забрана добива на ценни кожи, която събра над 51 хиляди подписа на граждани в подкрепа на искането за затваряне на фермите за добив на кожи, поради главно етични съображения. Подписите и искането на Националната гражданска инициатива бяха внесени в Народното събрание на 22.06.2018 г. Според проучване, проведено от Института за социални изследвания и маркетинг МБМД и публикувано през септември 2018 г., 75% не оправдават отглеждането и убиването на животни единствено заради кожите им. Три години по-късно, през април 2021 г. този процент вече е 81,1 %. Проучването е извършено от агенция „СОВА ХАРИС“.

V. Ще бъде постигнато по-високо ниво на хуманно отношение към животните.

VI. Критичните проблеми, свързани със сериозното въздействие върху околната среда и биоразнообразието, както и липсата на перспектива в отглеждането на животни за добив на ценни кожи, ще бъдат преодолені. Сериозно ще се облекчи административната, научна и финансова тежест, включително и мерките за контрол, касаещи рисковете за биоразнообразието и околната среда – почви, води, въздух.

Държавата има конституционното задължение и отговорност да осигурява такова законодателство, което да гарантира осъществяването на правата по чл. 15 и чл. 55 от Конституцията, а грижата за околната среда е задължителна на всички нива на правна регулация.

Вносители:

Ворниша Срезова
Емилена Венедиктова
Александър Сидишев